

บทที่ 4

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

เค้าโครงเรื่อง

1. ความหมายและความสำคัญ
2. จุดประสงค์ และพฤติกรรมกรการเรียนรู้
 - 2.1 ด้านพุทธิพิสัย
 - 2.2 ด้านเจตพิสัย
 - 2.3 ด้านทักษะพิสัย
3. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ
 - 3.1 องค์ประกอบ
 - 3.2 การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้
4. ข้อจำกัดของจุดประสงค์การเรียนรู้

สาระสำคัญ

1. ก่อนดำเนินการสอนผู้สอนจะต้องศึกษาหลักการ จุดหมาย จุดประสงค์ของวิชาที่กำหนดในหลักสูตร รวมทั้งคำอธิบายรายวิชา เพื่อนำมาจัดทำจุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ และกำหนดพฤติกรรมกรการเรียนรู้สำหรับการสอนในแต่ละบทเรียน
2. การกำหนดจุดประสงค์รายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องคำนึงถึงพฤติกรรมกรเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย
3. จุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องได้ใจความชัดเจน และระบุพฤติกรรมกรเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์รายวิชาที่ได้กำหนดไว้
4. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในส่วนสำคัญ จะต้องประกอบด้วยพฤติกรรมกรเรียนรู้เงื่อนไขหรือสภาพการณ์ที่กำหนดให้ รวมทั้งเกณฑ์กำหนดระดับความสามารถของพฤติกรรมนั้นๆ
5. การระบุพฤติกรรมกรเรียนรู้ของผู้เรียน จะต้องใช้คำที่สามารถแสดงพฤติกรรมกรเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน โดยครูจะสามารถสังเกตเห็น ได้ยิน หรือตัดสินได้ว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้

6. จุดประสงค์การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่เห็นได้เท่านั้น ทำให้ผู้สอนละเลยคุณค่าทางการศึกษาบางอย่างที่ผู้เรียนไม่สามารถแสดงออกมาให้เห็นเป็นพฤติกรรมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญและความแตกต่างของจุดประสงค์ จุดประสงค์รายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ได้
2. ระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัยได้
3. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษสำหรับการสอนในแต่ละทักษะได้
4. ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อจำกัดของการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้

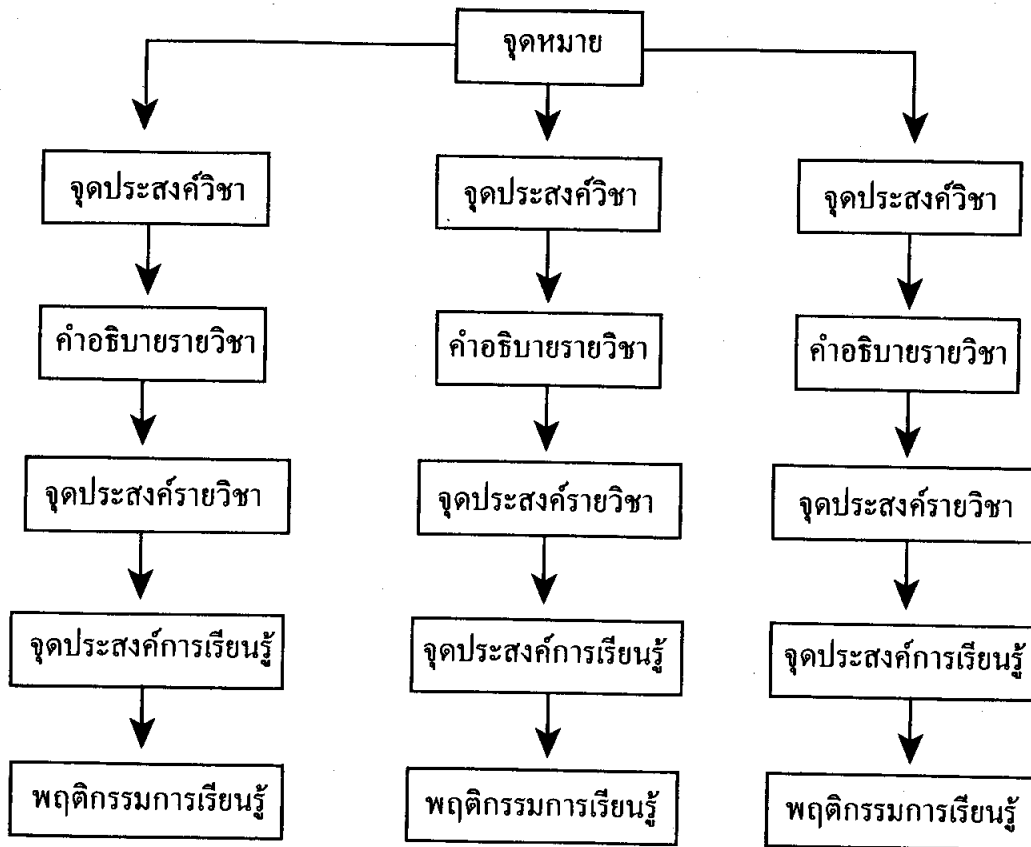
เมื่อมีการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ครูย่อมจะต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนมากที่สุดทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถภาพ (Capacities) ของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ได้แก่

1. ด้านสติปัญญา (Intellectual)
2. ด้านจิตใจ (Emotional)
3. ด้านสังคม (Social)
4. ด้านร่างกาย (Physical)

แต่ปัญหามักจะเกิดขึ้นในลักษณะที่ว่าครูจะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชานั้น หรือได้รับการพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่างๆ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน โดยกำหนดพฤติกรรมอย่างชัดเจนที่มุ่งพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน จะทำให้ครูทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือได้รับการพัฒนาสมรรถภาพตามที่ต้องการหรือไม่ เมื่อได้เรียนจบบทเรียนไปแล้ว

1. ความหมายและความสำคัญ

การให้การศึกษา (Education) แก่ผู้เรียน เป็นขบวนการที่ต่อเนื่องกันโดยมีจุดหมายที่จะเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมและมีลักษณะนิสัยการทำงานตามจุดหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสมรรถภาพผู้เรียนในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและร่างกาย รู้จักการพัฒนาตนเองมีลักษณะนิสัยการทำงานที่ดี การที่ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยการทำงานตามที่กำหนดไว้นั้น ผู้สอนจะต้องสามารถกำหนดจุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งหวังสำหรับผู้เรียนได้

ก่อนดำเนินการสอน ผู้สอนจะต้องศึกษาให้เข้าใจ หลักการและจุดหมาย รวมทั้งจุดประสงค์ของวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ศึกษาคำอธิบายรายวิชาที่จะดำเนินการสอน และจัดทำจุดประสงค์รายวิชาขึ้น ซึ่งในบางโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา หรือฝ่ายวิชาการของโรงเรียนได้จัดทำขึ้นมาเรียบร้อยแล้ว โดยให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและโรงเรียน เป็นไปตามจุดประสงค์ของวิชาและจุดหมายของหลักสูตร จากนั้น ผู้สอนจะต้องนำจุดประสงค์รายวิชามาจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามที่กำหนด เมื่อได้ดำเนินการสอนหรือจัดกิจกรรมการสอนรายวิชานั้นในแต่ละชั่วโมงของการสอน

การกำหนดจุดประสงค์รายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในแนวทางต่อไปนี้

1. ทำให้ครูสามารถวางแผนการสอน จัดเตรียมอุปกรณ์การสอน จัดกิจกรรมการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับพฤติกรรมในจุดประสงค์รายวิชาที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งทำให้การสอนในชั่วโมงนั้นประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ

2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะสัมพันธ์กับจุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์ และจุดหมายของหลักสูตร ทำให้การดำเนินการสอนของครูถูกทิศทาง และสอดคล้องกับหลักสูตร
3. การแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนก่อนการเรียน จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เห็นประโยชน์ของบทเรียนและพยายามเรียนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามที่ได้รับการบอกล่วงหน้า โดยไม่ออกนอกเส้นทางของบทเรียน
4. ทำให้ผู้สอนสามารถกำหนดเครื่องมือ และวิธีการวัดผลการเรียนได้ถูกต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้เพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียนในแต่ละบทเรียน และนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. ก่อนดำเนินการสอน ครูจะต้องศึกษาอะไรบ้างจากหลักสูตร และนำมาใช้ประโยชน์อย่างไร
2. จุดประสงค์รายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไร และเกี่ยวข้องกับกันอย่างไร จงอธิบาย

2. จุดประสงค์และพฤติกรรมการเรียนรู้

การกำหนดจุดประสงค์รายวิชาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีพฤติกรรมและทักษะต่างๆ ตามที่ต้องการ เมื่อเรียนจบบทเรียนในแต่ละบทนั้น ผู้สอนจะต้องทราบแนวทางการกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ตาม Taxonomy of Educational Objectives ของ Benjamin S. Bloom และคณะดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

Benjamin S. Bloom (1956) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม ซึ่งแสดงว่ามีความรู้มีความสามารถในการใช้สติปัญญา ซึ่งเป็นผลจากการที่ผู้เรียนได้รับการสอน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ระดับความรู้ความสามารถดังกล่าวมีอยู่ 6 ระดับเริ่มจากง่ายที่สุด ไปยังระดับที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางสติปัญญาสูงขึ้นไปดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge) ความสามารถในการจดจำข้อมูลต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้ว ผู้เรียนจะสามารถกล่าวซ้ำ หรือเขียนรายงานได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) ผู้เรียนเข้าใจความรู้ที่ได้เรียนมาสามารถระบุ แปลความหมาย หรือเลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง

1.3 การนำไปใช้ (Application) ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในด้านต่างๆ

เช่นแก้ปัญหาในเรื่องใหม่ เปรียบเทียบ หรือแสดงความคิดเห็นได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) ความสามารถในการพิจารณารายละเอียดของความรู้ วิเคราะห์ แยกความแตกต่าง รวมทั้งทราบถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ด้วย

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการรวบรวมความรู้ และจัดสร้างรูปแบบใหม่ หรือการสร้างแนวความคิดใหม่ๆ

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) ความสามารถในการตัดสินใจ ประเมินค่างาน หรือแนวความคิดใหม่ การยอมรับ และการคัดค้านอย่างมีเหตุผล รวมทั้งการสร้างเกณฑ์การตัดสินใจ

2. ด้านเจตพิสัย (Affective Domain)

Bloom, Krathwohl และ Masia (1964) กำหนดจุดมุ่งหมายด้านเจตพิสัย โดยกำหนดให้พฤติกรรมของผู้เรียนในด้านนี้ เกี่ยวข้องกับพัฒนาการในด้าน การรับรู้ การตอบสนอง ในด้านความสนใจ ความซาบซึ้ง การมีทัศนคติ การเห็นคุณค่า และการตัดสินใจคุณค่าต่างๆ ซึ่งจะ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการสอนได้เสร็จสิ้นแล้ว แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

2.1 การรับรู้ (Receiving) ผู้เรียนจะต้องฟัง สังเกต และพิจารณาสิ่งที่เรียน เพื่อที่จะสามารถเข้าใจ สนใจ และรับรู้ได้

2.2 การตอบสนอง (Responding) ความสามารถในการตอบสนองสิ่งที่ได้เรียน รู้มา โดยการแสดงความคิดเห็น ให้ความเห็นชอบ หรือโต้แย้ง

2.3 การพิจารณาคุณค่า (Valuing) ผู้เรียนจะต้องสามารถพิจารณาคุณค่าของ ความรู้ที่ได้เรียนมา สามารถตัดสินใจได้ว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด และพิจารณาคุณค่าที่ เหมาะสมได้

2.4 การจัดคุณค่า (Organizing) ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบความสำคัญ และ ความสัมพันธ์ของคุณค่าต่างๆของความรู้ ใช้พิจารณาญาณในการจัดลำดับความสำคัญของคุณค่า

2.5 การแสดงคุณค่า (Characterizing) ความสามารถในการเข้าใจคุณค่าของ สิ่งที่เรียนอย่างแท้จริงด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะสามารถอธิบาย หรือแสดงออกให้เห็นได้ และเป็น ลักษณะเฉพาะตนของผู้เรียน

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

Harrow (1969) ได้กำหนดพฤติกรรมในด้านทักษะพิสัยซึ่งกำหนดความสามารถ ของผู้เรียนในด้านการกระทำสิ่งต่างๆ ซึ่งเริ่มจากทักษะหยาบๆ การกระทำที่ง่ายๆ ไปจนถึง ทักษะที่ต้องใช้ความประณีต ความรอบรู้ ในการทำพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับคือ

3.1 การเลียนแบบ (Imitation) เป็นพฤติกรรมซึ่งผู้เรียนสามารถเลียนแบบกิจกรรม หรือการกระทำนั้นๆได้ ในลักษณะหยาบๆ อาจจะไม่ประณีตเหมือนต้นแบบ แต่ก็เรียกว่า สามารถทำได้เช่นเดียวกัน

3.2 การดำเนินงาน(Manipulation) หมายถึงพฤติกรรมซึ่งผู้เรียนสามารถกระทำได้จาก การอ่าน หรือจากการบอกเล่าให้กระทำ โดยไม่ต้องเห็นแบบอย่างของจริง แต่ก็สามารถทำได้ หรือสามารถดำเนินงานได้ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ไม่ประณีตเช่นเดียวกับการกระทำในระดับแรก

3.3 การกระทำอย่างถูกต้อง (Precision) เป็นการให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีแบบอย่าง หรือคำแนะนำในการทำงานนั้น ผู้เรียนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้อง ประณีต โดยมีความบกพร่องน้อยที่สุด

3.4 การสร้างและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Articulation) ความสามารถในระดับนี้ จะเป็นการกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนให้สามารถสร้าง หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของกิจกรรมหรือการกระทำต่างๆที่ได้ทำไว้แล้ว ให้มีคุณภาพ หรือให้มีประสิทธิภาพ ในลักษณะของงานใหม่ กิจกรรมใหม่ หรือการมีพฤติกรรมใหม่

3.5 การมีพฤติกรรมในลักษณะธรรมชาติ (Naturalization) จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในระดับนี้ ผู้เรียนจะต้องมีการเรียนรู้และประสบการณ์ในทักษะต่างๆ จนเกิดความเคยชิน สามารถมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง และกระทำกิจกรรมนั้นๆได้ในลักษณะธรรมชาติ โดยมีความรู้สึกที่ไม่ยากในการทำกิจกรรม หรือการมีพฤติกรรมดังกล่าว

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้กำหนดหลักการจุดหมายและจุดประสงค์ของวิชาไว้ในหลักสูตรในแต่ละวิชานั้นหลักสูตรได้ระบุรายวิชาต่างๆไว้ด้วย เช่น วิชาภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยรายวิชา อ 011, อ 012, อ 021, อ 022 สำหรับการสอนในปีแรก และรายวิชาอื่นๆ อีกในปีต่อไป รายวิชาที่กล่าวมานี้ หลักสูตรได้กำหนดคำอธิบายรายวิชามาให้ตัวอย่างเช่น

* อ 011 ภาษาอังกฤษหลัก 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้	*
อ 012 ภาษาอังกฤษหลัก 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค 2 หน่วยการเรียนรู้	

คำอธิบายรายวิชา

สำรวจความสามารถพื้นฐานในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยใช้คำศัพท์ใกล้ตัวและโครงสร้างพื้นฐานของภาษา ฟังประโยค และข้อความสั้นๆ พูดสื่อความเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน อ่านออกเสียง อ่านบทอ่านสั้นๆ เขียนคำและประโยค เพื่อให้มีความพร้อม ความสนใจ และมีทักษะเบื้องต้นในการสื่อความหมาย และเป็นพื้นฐานในการเรียนภาษา

*กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533), หน้า 18

จากคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดโดยหลักสูตร และการมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียน ตาม Taxonomy of Educational Objectives ผู้สอนจะสามารถนำมาเขียนจุดประสงค์รายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ดังตัวอย่างของจุดประสงค์รายวิชา อ 011 ภาษาอังกฤษหลัก 1 และ อ 012 ภาษาอังกฤษหลัก 2 ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีพฤติกรรมและมีความสามารถ ดังต่อไปนี้

1. มีทักษะในการฟังพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษ โดยใช้โครงสร้างพื้นฐาน และคำศัพท์ง่ายๆ ได้
2. อ่านออกเสียงได้ด้วยสำเนียงที่ถูกต้อง และเข้าใจความหมาย
3. เขียนเป็นคำและประโยคง่ายๆ ได้อย่างถูกต้อง
4. ใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายเกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง ทั้งในด้านการพูดและการเขียน
5. แสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรมในการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน
6. จัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษโดยร่วมมือกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
7. ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ

ฯลฯ

ผู้สอนจะนำจุดประสงค์รายวิชาดังกล่าวรวมทั้งการพิจารณาเนื้อหาวิชาสำหรับการสอนมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอนในแต่ละบทเรียน หรือในแต่ละคาบเวลา ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำแผนการสอน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีพฤติกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชานั้น ๆ ตัวอย่างของจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอนมีดังนี้

1. เมื่อฟังประโยคคำสั่งสั้นๆ 10 ประโยค นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องทุกประโยค
2. เมื่อกำหนดคำถามอย่างง่าย ๆ 5 คำถาม นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง 4 คำถาม
3. เมื่อกำหนดให้เขียนตามคำบอก 10 ประโยค นักเรียนสามารถเขียนตัวสะกดและไวยากรณ์ได้ถูกต้อง 9 ประโยค

ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. ครุภัณฑ์ความรู้ในด้าน Taxonomy of Educational Objectives มาใช้ประโยชน์อย่างไร
2. การที่ครูกำหนดเรื่องขึ้นมาเรื่องหนึ่ง และให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาเรื่องนั้น ท่านคิดว่าเป็นการสอนให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ในระดับใด
3. จงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งในแต่ละด้านนั้น เน้นในเรื่องใดเป็นสำคัญ
4. จงเขียนจุดประสงค์รายวิชา โดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชา ของวิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตร
5. จากจุดประสงค์รายวิชาให้เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอน โดยระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สามารถเห็นได้

3. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ

ในการเตรียมการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูจะต้องเขียน หรือกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ได้ใจความชัดเจนประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ ที่มุ่งหวังจะให้ผู้เรียนได้รับ เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่างๆ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน จะทำให้ผู้สอนเข้าใจจุดประสงค์ผิดพลาดได้ การเตรียมการสอนก็จะไม่สอดคล้องกัน และเป็นผลต่อเนื่องทำให้พฤติกรรมที่จะเกิดกับผู้เรียนผิดพลาดไปด้วย

3.1 องค์ประกอบ

การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษที่ได้ใจความชัดเจนนั้นจะต้องประกอบด้วย 4 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1. บุคคลผู้แสดงพฤติกรรม (Subject) ได้แก่ ผู้เรียน หรือนักเรียน (learner or student) ซึ่งจะเป็นผู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสมรรถภาพของตนเอง

2. พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมา (Performance) หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังให้ผู้เรียนแสดงออกมาอย่างชัดเจน เมื่อการเรียนรู้ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว พฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ สามารถพัฒนาสมรรถภาพของตนเองได้มากน้อยแค่ไหน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออก (Behavior) และผล (Product) ของพฤติกรรมนั้นๆ

3. เงื่อนไขหรือสภาพการณ์ (Condition) หมายถึงการกำหนดเงื่อนไข หรือสภาพการณ์เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่คาดหวัง ภายใต้เงื่อนไขหรือสภาพการณ์นั้นๆ ในลักษณะอย่างไร มากน้อยแค่ไหน จึงจะเป็นที่ยอมรับว่ามีการเรียนรู้เกิดขึ้น

4. เกณฑ์ (Criterion) หมายถึงการกำหนดระดับความสามารถของพฤติกรรมว่า ผู้เรียนจะต้องแสดงพฤติกรรมออกมาในระดับใด มากน้อยแค่ไหน จึงจะถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีการเรียนรู้เกิดขึ้น

การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ จะประกอบด้วย 4 ส่วนดังได้กล่าวมาแล้ว ในบางครั้งบุคคลผู้แสดงพฤติกรรมใน ส่วนที่ 1 อาจจะไม่จำเป็นต้องเขียนก็ได้

ตัวอย่างของจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ และการจำแนกองค์ประกอบมีดังต่อไปนี้

Given a short passage, the students will be able to answer all the questions correctly.

1. Subject = the students
2. Performance = be able to answer the questions
Behavior = to answer
Product = the questions
3. Condition = given a short passage,
4. Criterion = all, correctly.

3.2 การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนจะต้องศึกษาแบบเรียนและเนื้อหาวิชาที่จะต้องสอน หรือฝึกทักษะในแต่ละบทเรียน ซึ่งรายละเอียดในการเขียนมีดังต่อไปนี้

1. บุคคลผู้แสดงพฤติกรรม (Subject) ซึ่งได้แก่นักเรียน (Student) หรือผู้เรียน (learner)

2. พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมา (Performance) ในการเตรียมการสอนวิชาภาษาอังกฤษนั้น คำที่ใช้แสดงพฤติกรรม (Behavior) ของนักเรียนจะต้องเป็นคำที่แสดงพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ และครูสามารถสังเกตเห็นได้ รวมทั้งผล (Product) ของพฤติกรรมนั้นด้วย คำที่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ คำเหล่านี้คือ

2.1 คำที่แสดงพฤติกรรมซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้โดยทันที หรือโดยการได้ยิน และครูสามารถตัดสินใจได้ว่า พฤติกรรมนั้นถูกต้องตรงตามจุดประสงค์หรือไม่ โดยการใช้สายตาและโสตประสาท ตัวอย่างคำเหล่านี้ คือ

to read to spell
to tell to circle
to point to to pick up
to write to mark
to underline to draw etc.

2.2 คำบางคำไม่สามารถแสดงพฤติกรรมให้เห็นอย่างชัดเจน จำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะของพฤติกรรมนั้นออกมา ตัวอย่างเช่น

to identify by pointing to
to contrast by writing the differences
to discriminate by telling
to recall by explaining
etc.

2.3 คำในภาษาอังกฤษบางคำไม่สามารถแสดงพฤติกรรมให้เห็นเด่นชัดได้ และมีความหมายที่คลุมเครือ ซึ่งครูควรหลีกเลี่ยงการใช้คำเหล่านั้น
ตัวอย่างเช่น

to know to understand
to apply to appreciate
to learn to think creatively
etc.

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมา (Performance) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม (behavior) และผลที่เกิดขึ้น (product)

- be able to tell the differences between 'verb' and 'adverb'.
- be able to discriminate the sounds by telling which column it is.
- be able to build sentences.

3. เงื่อนไขหรือสภาพการณ์ (Condition) คือ สภาพการณ์ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมออกมา ตัวอย่างของเงื่อนไขหรือสภาพการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ คือ

- Given a list of vocabularies
- Given five different pictures
- When asked five questions from the passage
- After listening to the teacher's pronunciation
- Without looking at the textbook

etc.

4. เกณฑ์ (Criterion) คือ ระดับความสามารถของพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมา เพื่อนำไปใช้ในการประเมินผลความสามารถของพฤติกรรมนั้นว่า จะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ ในการเตรียมการสอนภาษาอังกฤษ เกณฑ์ที่ใช้จะสามารถกำหนดได้ด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

4.1 ระยะเวลา (time limit) หมายถึง การกำหนดระยะเวลาให้ผู้เรียนแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ จึงจะเป็นที่ยอมรับว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือสิ่งที่เรียนไปนั้นสามารถ พัฒนาสมรรถภาพให้แก่ผู้เรียนได้ ตัวอย่างเช่น

.....within ten minutes

.....not more than five minutes etc.

4.2 ปริมาณของความถูกต้อง (accuracy) หมายถึง การกำหนดเกณฑ์ของ พฤติกรรมที่แสดงออกมาในด้านความถูกต้อง หรือความแม่นยำของสิ่งที่ได้เรียนมาว่า จะต้อง มีปริมาณเท่าใด จำนวนเท่าใด จึงจะเป็นที่ยอมรับว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งในบางครั้งอาจจะ กำหนดร่วมกับระยะเวลา ตามข้อ 4 ก็ได้ ตัวอย่างเช่น

.....with the correctness of nine words from ten

.....all the questions correctly

.....within two minutes of accuracy etc.

4.3 ปริมาณของคุณภาพ (quality) หมายถึง คุณภาพของพฤติกรรมที่ แสดงออกจะต้องเป็นที่ยอมรับว่ามีคุณภาพที่เพียงพอ จึงทำให้แน่ใจว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และ ในบางครั้งอาจจะรวมถึงความถูกต้อง และกำหนดระยะเวลาด้วยก็ได้ ตัวอย่างเช่น

.....to state with student's own words.

.....with acceptable pronunciation and intonation.

.....to describe five correctly statements in ten minutes with his own idea.

ตัวอย่างของจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอนภาษาอังกฤษมีดังนี้

- Given a short passage, the students will be able to read aloud with the correct rhythm and intonation.
- Without looking at the textbook, the students will be able to answer all the questions according to the passage with his own word correctly within fifteen minutes.

ตัวอย่างคำที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ในแต่ละระดับ สำหรับการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

Knowledge	define, repeat, names, memorizes, recalls, identifies, selects, state
Comprehension	describes, explains, predict, identifies, recognizes, distinguishes, generalizes, discriminate, summarize
Application	changes, demonstrates, uses, classifies, constructs, modify, develop, relate
Analysis	distinguishes, differentiates, contrasts, diagrams, relates, categorizes, break down
Synthesis	composes, constructs, produces, plans, designs, creates, categorize, formulate
Evaluation	appraise, concludes, contrasts, criticize ,compare, judge, justify

ตัวอย่างคำที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านเจตพิสัย (Affective Domain) ในแต่ละระดับ สำหรับการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

Receiving	attend, be aware, hear, listen, look, notice
Responding	follow, obey, discuss, participate, play, practice, volunteer
Valuing	act, argue, play, express, debate, prefer
Organization	abstract, compare, define, formulate, select, theorize
Characterization	display, exhibit, manage, require, resist

ตัวอย่างคำที่แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ในแต่ละระดับ สำหรับการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

Imitation	follow, grasp, place, repeat
Manipulation	follow, grasp, place, repeat
Precision	accurately, proficiently, with control
Articulation	confidence, coordination, integration, harmony, stability
Naturalization	automatically, naturally, professionally, routinely, with perfection, with ease

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. องค์ประกอบของการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ประกอบด้วยอะไรบ้างในส่วนที่สำคัญ
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ในระดับ ความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้
3. พิจารณาจุดประสงค์การเรียนรู้ต่อไปนี้ ข้อใดถูกต้อง และข้อใดที่ผิด หรือบกพร่องจงให้เหตุผลด้วย
 - a. After reading the passage, the students will be able to think critically towards the story by themself.
 - b. After teaching for two periods, the students will be able to answer about the 'infinitive' correctly.
 - c. Given a list of words, the students will be able to accurately classify the adjectives and adverbs within ten minutes.
 - d. After listen to the teacher's pronunciation as a model, the students will be able to describe and distinguish between two different sounds how it is pronounced correctly.
 - e. The students can summarize the ideas in the passage by his own words, after having read it as a homework.

4. ข้อจำกัดของจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอน มีข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จะพิจารณาเฉพาะผลการเรียนรู้ในส่วนที่ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมออกมาเท่านั้น ทำให้ละเลยการเรียนรู้ในส่วนสำคัญอื่นๆ ที่มีได้ระบุไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ในบางครั้งพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนที่ปรากฏในชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนไม่ได้กำหนด อาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าพฤติกรรมที่ระบุในจุดประสงค์การเรียนรู้ ทำให้ผู้สอนเสียโอกาสที่จะเข้าใจการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านนั้น เนื่องจากต้องคำนึงถึงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ล่วงหน้า
3. ในการให้การศึกษาแก่นักเรียน ผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียนใน

ทุกๆ ด้าน ตาม Taxonomy of Educational Objectives แต่พฤติกรรมการเรียนรู้ในบางด้าน ไม่สามารถนำมากำหนดให้เห็นได้ในระยะเวลาอันสั้น รวมทั้งไม่สามารถวัด และ ประเมินค่าได้ ภายในระยะเวลาที่จำกัด แต่จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นพฤติกรรมเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัยนั้น ผู้สอนจะสามารถประเมินได้เมื่อการสอนสิ้นสุดลง

4. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในบางสาขาวิชาอาจทำได้ยากและในบางครั้งจะไม่สามารถเขียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ และจุดประสงค์รายวิชาได้ทั้งหมดในทุกๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา และมนุษยศาสตร์ (Arts and Humanities)

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4
การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีข้อจำกัดสำหรับการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน
ในด้านใด

สรุป

ในการดำเนินการสอน ผู้สอนจะต้องสามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอนในแต่ละคาบเวลาได้ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการสอนของครูถูกทิศทาง ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องศึกษาจากหลักการ จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชา รวมทั้งคำอธิบายรายวิชา ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตร นำมาเขียนเป็นจุดประสงค์รายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับการสอน และกำหนดพฤติกรรม การเรียนรู้ สำหรับการสอนในแต่ละคาบเวลาด้วย

การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ จะทำให้ครูสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามหลักการศึกษาได้ สามารถพัฒนาตนเองในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย องค์ประกอบของการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกมาได้ เงื่อนไข หรือสภาพการณ์ รวมทั้งเกณฑ์ หรือระดับความสามารถของพฤติกรรมซึ่งยอมรับว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือพฤติกรรมการเรียนรู้มีข้อจำกัด เนื่องจากการเรียนรู้ในบางสาขาวิชาไม่สามารถกำหนดเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นได้

การประเมินผลท้ายบท

1. ผู้สอนจะสามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้อย่างไร
2. จุดประสงค์รายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไร
3. ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างไร จึงจะทำให้ครูทราบว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ในด้านพุทธิพิสัย ในระดับ ความรู้ และความเข้าใจ

4. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ เพื่อกำหนดให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัย ระดับการนำไปใช้
5. จงอธิบายถึงข้อจำกัดในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. หลักการ จุดประสงค์ จุดประสงค์วิชา และคำอธิบายรายวิชา เพื่อนำมากำหนดจุดประสงค์รายวิชาจุดประสงค์การเรียนรู้และพฤติกรรมกรเรียนรู้
2. จุดประสงค์รายวิชาเป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาในภาคเรียนหนึ่งๆ
จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดพฤติกรรมกรเรียนรู้สำหรับการสอนในแต่ละคาบเวลา
ผู้สอนต้องนำจุดประสงค์รายวิชามากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. กำหนดพฤติกรรมกรเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน
2. การนำไปใช้ (Application)
3. พุทธิพิสัย - เน้นความสามารถในการใช้สติปัญญา
เจตพิสัย - พัฒนาการในด้านจิตใจ การมีทัศนคติที่ดี และการเห็นคุณค่า
ทักษะพิสัย - ความสามารถในการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างมีทักษะ
4. ศึกษาจากหลักสูตร คำอธิบายรายวิชาและหนังสือแบบเรียนนำมาเขียนจุดประสงค์รายวิชาให้สอดคล้องกัน
5. ศึกษาจุดประสงค์รายวิชาแล้วนำมาเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้โดยระบุพฤติกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. ผู้แสดงพฤติกรรม พฤติกรรมที่สามารถแสดงได้ เงื่อนไขหรือสภาพการณ์ เกณฑ์
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ และพฤติกรรมในแต่ละระดับ โดยศึกษาจากเรื่องทีอ่านไปแล้ว
3. a. พฤติกรรมไม่ถูกต้อง
b. เงื่อนไขหรือสภาพการณ์ไม่ถูกต้อง
c. ถูกต้อง
d. พฤติกรรมไม่ถูกต้อง
e. พฤติกรรมไม่ถูกต้อง และขาดเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

พฤติกรรมในด้านเจตพิสัย ในระดับสูง และในบางสาขาวิชา

การประเมินผลท้ายบท

1. ศึกษาจากหลักการ จุดประสงค์ จุดประสงค์วิชา และคำอธิบายรายวิชา รวมทั้งหนังสือแบบเรียนเพื่อนำมาเขียนจุดประสงค์รายวิชา แล้วจึงนำมากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้
2. จุดประสงค์รายวิชา เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิชาในภาคเรียนหนึ่งๆ
จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้สำหรับการสอนในแต่ละคาบเวลา
3. กำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถกล่าวซ้ำ ทบทวน และให้ผู้เรียน สามารถอธิบาย สรุปความเข้าใจ ได้
4. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้คำที่ระบุพฤติกรรมเป็นภาษาอังกฤษ คำใดคำหนึ่งดังนี้ change, use classify, write etc.
5. การพัฒนาผู้เรียนในด้านเจตพิสัย และในบางสาขาวิชาไม่สามารถกำหนดพฤติกรรมให้เห็นอย่างชัดเจนได้